



KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Urbanistyka regeneratywna 1 [S2Arch2>UR1]

Przedmiot

Kierunek studiów
Architektura

Rok/Semestr
1/1

Studia w zakresie (specjalność)

Profil studiów
ogólnoakademicki

–

Poziom studiów
drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu
polski

Forma studiów
stacjonarne

Wymagalność
obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład
15

Laboratorium
0

Inne
0

Ćwiczenia
0

Projekty/seminaria
60

Liczba punktów ECTS

6,00

Koordynatorzy

Wykładowcy

mgr inż. arch. Magdalena Kostencka-Burek
magdalena.kostencka-burek@put.poznan.pl

dr hab. inż. arch. Adam Nadolny prof. PP
adam.nadolny@put.poznan.pl

dr hab. inż. arch. Marta Pieczara
marta.pieczara@put.poznan.pl

dr inż. arch. Rafał Graczyk
rafal.graczyk@put.poznan.pl

dr inż. arch. Ada Nawrocka
ada.nawrocka@put.poznan.pl

dr hab. inż. arch. Bartosz Kaźmierczak
bartosz.kazmierczak@put.poznan.pl

dr hab. inż. arch. Dominika Pazder prof. PP
dominika.pazder@put.poznan.pl

dr inż. arch. Krzysztof Borowski prof. PP
krzysztof.borowski@put.poznan.pl

dr inż. arch. Agnieszka Kasińska-Andruszkiewicz
agnieszka.kasinska-andruszkiewicz@put.poznan.pl

Wymagania wstępne

-student ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu projektowania urbanistycznego, -student ma podstawową wiedzę o współczesnych trendach z zakresu projektowania urbanistycznego, -student ma podstawową wiedzę niezbędną do rozumienia uwarunkowań prawnych i technicznych, a także społeczno-ekonomicznych skutków projektowania urbanistycznego, -student potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych oraz innych, właściwie dobranych źródeł, potrafi integrować informacje, dokonywać ich interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie, -potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role, -prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy w zakresie różnych sytuacji przestrzennych w skali architektonicznej i urbanistycznej

Cel przedmiotu

Przedmiot służy przekazywaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności w zakresie planowania przestrzennego, szczególnie w zakresie złożoności problematyki i powiązań zagadnień urbanistycznych i planistycznych z uwarunkowaniami legislacyjnymi, społeczno-ekonomicznymi, a także kulturowymi i przyrodniczymi. Zagadnienia podejmowane w ramach przedmiotu skupiają się na treściach związanych z ze współczesnymi trendami globalnymi i europejskimi związanymi ze zrównoważonym rozwojem przestrzennym polegającym na przekształcaniu terenów zurbanizowanych i ich ponownym wykorzystaniu. Duży nacisk położony jest na problematykę działań rewitalizacyjnych w Polsce w ujęciu formalno-organizacyjnym, jak i praktycznym. Uwagę zwraca się także na kwestie wagi rozwoju społeczno-ekonomicznego w kontekście regeneracji przestrzeni miejskiej oraz znaczenia planowania partycypacyjnego. Celem jest zrozumienie procesów organizacyjnych i prawnych zachodzących podczas procedury uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego - MPZP, sporządzanych zarówno dla terenów wcześniej niezabudowanych (greenfields), jak i wcześniej zainwestowanych (brownfields) - w tym terenów objętych gminnym programem rewitalizacji - GPR. Przedmiot służy zdobywaniu wiedzy i nabyciu praktycznych umiejętności w zakresie zastosowania różnorodnych narzędzi w procesie związanym z opracowywaniem MPZP w zakresie tworzenia ram prawnych pomocnych w projektowaniu i realizacji neutralnych klimatycznie i społecznie akceptowanych struktur urbanistycznych. Ćwiczenia mają za zadanie sprowokować studentów do wykorzystania teoretycznych informacji z wykładów i odniesienia ich do konkretnej sytuacji przestrzennej, wymagającej indywidualnego traktowania. Studenci przypatrują się, jakie skutki przestrzenne - pozytywne i negatywne, przynoszą określone decyzje planistyczne i jakie jest ich oddziaływanie na projektowanie w skali urbanistycznej i architektonicznej. Opracowują plany alternatywne i uczą się dokonywać wyborów, poszukując rozwiązań optymalnych dla rozwoju wybranego fragmentu miasta.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

Zna i rozumie zasady projektowania urbanistycznego w zakresie opracowywania zadań o różnej skali i stopniu złożoności, w szczególności: zespołów zabudowy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań i powiązań;

Zna i rozumie reguły zintegrowanego planowania przestrzennego oraz narzędzia polityki przestrzennej;

Zna i rozumie zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie koniecznym do projektowania architektonicznego;

Zna i rozumie interdyscyplinarny charakter projektowania urbanistycznego oraz potrzebę integracji wiedzy z innych dziedzin, a także jej zastosowania w procesie projektowania we współpracy ze specjalistami z tych dziedzin.

Zna i rozumie rolę i znaczenie środowiska przyrodniczego w projektowaniu architektonicznym, urbanistycznym i planowaniu przestrzennym oraz potrzebę kształtowania ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju, oraz tematykę zagrożenia środowiska i krajobrazu kulturowego;

Zna i rozumie zagadnienia powiązane z projektowaniem urbanistycznym i planowaniem przestrzennym, takie jak infrastruktura techniczna, komunikacja, środowisko przyrodnicze, architektura krajobrazu, uwarunkowania ekonomiczne, prawne i społeczne

Zna i rozumie społeczne, ekonomiczne, ekologiczne, przyrodnicze, historyczne, kulturowe, prawne i innych pozatechniczne uwarunkowania działalności inżynierskiej oraz dostrzega potrzebę ich uwzględniania w projektowaniu urbanistycznym, ruralistycznym i planowaniu przestrzennym;

Zna i rozumie sposoby komunikowania idei projektów urbanistycznych i planistycznych oraz ich opracowywania;

Umiejętności:

Potrafi zaprojektować prosty i złożony zespół urbanistyczny;

Potrafi sporządzać opracowania planistyczne dotyczące zagospodarowania przestrzennego i interpretować je w zakresie koniecznym do projektowania w skali urbanistycznej i architektonicznej;

Potrafi dokonać krytycznej analizy uwarunkowań, w tym waloryzacji stanu zagospodarowania terenu i zabudowy;

Potrafi formułować wnioski do projektowania i planowania przestrzennego, prognozować procesy przekształceń struktury osadniczej miast i wsi, oraz przewidywać skutki społeczne tych przekształceń;

Potrafi dokonać krytycznej analizy i oceny projektu i sposobu jego realizacji w zakresie modernizacji i uzupełnień struktur architektoniczno-urbanistycznych o wartościach kulturowych;

Potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych technik i narzędzi w środowisku zawodowym i interdyscyplinarnym w zakresie właściwym dla projektowania urbanistycznego oraz planowania przestrzennego;

Potrafi dostrzegać znaczenie pozatechnicznych aspektów i skutków działalności projektowej architekta, w tym jej wpływu na środowisko kulturowe i przyrodnicze, oraz brać odpowiedzialność za podejmowane decyzje techniczne w środowisku i za przekazanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego następnym pokoleniom;

Potrafi dostrzegać aspekty systemowe i pozatechniczne, w tym środowiskowe, kulturowe, plastyczne, ekonomiczne i prawne w procesie projektowania urbanistycznego i planistycznego o dużym stopniu złożoności;

Potrafi odpowiednio stosować normy i reguły zawodowe i etyczne oraz przepisy prawa w zakresie projektowania urbanistycznego i planowania przestrzennego.

Kompetencje społeczne:

Jest gotów do publicznych wystąpień i prezentacji;

Jest gotów do brania odpowiedzialności za kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, w tym za zachowanie dziedzictwa regionu, kraju i Europy.

Jest gotów do rzetelnej samooceny, formułowania konstruktywnej krytyki dotyczącej działań architektonicznych i urbanistycznych, jak i przyjmowania krytyki prezentowanych przez siebie rozwiązań, ustosunkowywania się do krytyki w sposób jasny i rzeczowy, także przy użyciu argumentów odwołujących się do dostępnego dorobku w dyscyplinie naukowej, oraz twórczego i konstruktywnego wykorzystania krytyki.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

1. Wykład:

Wykłady kończą się egzaminem pisemnym - w formie testu zaliczeniowego. Przewidziane są dwa terminy zaliczenia, przy czym drugi termin jest terminem poprawkowym.

Ocena podsumowująca:

Ocena z testu zaliczeniowego. Aby uzyskać pozytywną ocenę należy zdobyć minimum 60 % punktów w teście.

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

2. Ćwiczenia:

Ocena formująca: 2 lub 3 przeglądy zaawansowania prac i/lub obrona na forum grupy.

Przeglądy częściowe sprawdzają stopień zaawansowania pracy studenta - pozytywne oceny z przeglądów są niezbędne do zaliczenia przedmiotu.

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Ocena podsumowująca:

Ostateczna ocena jest sumą ocen z przeglądów, wartości merytorycznej i graficznej projektu oraz aktywności podczas zajęć. Końcowy przegląd na ostatnich zajęciach - wystawa projektów i prezentacja rozwiązań projektowych na forum grupy.

Forma oddania projektu: w zależności od tematu - plansze w formacie A3, A2 albo B2 w wersji cyfrowej i/lub drukowanej.

Do uzyskania oceny pozytywnej z przedmiotu:

- praca projektowa musi zostać wykonana zgodnie z w/w zakresem opracowania,
- ilość nieobecności w ciągu semestru nie może przekraczać 30%,
- należy uzyskać oceny pozytywne ze wszystkich wymaganych przeglądów,
- praca projektowa musi być opracowana graficznie w sposób czytelny, estetyczny i nowatorski.

Przyjęta skala ocen: 2,0; 3,0; 3,5; 4,0; 4,5; 5,0

Uzyskanie oceny pozytywnej z modułu zależne jest od osiągnięcia przez studenta wszystkich zapisanych w sylabusie efektów kształcenia dla zajęć wykładowych i ćwiczeń.

Treści programowe

Moduł dotyczy podstawowych zagadnień związanych z polskim systemem planowania przestrzennego w kontekście zrównoważonego rozwoju miast, a także uregulowań prawnych warunkujących zagospodarowanie przestrzenne na poziomie lokalnym, zgodne z zasadami urbanistyki regeneratywnej. Główną ideą modułu jest zaznajomienie studentów z wiedzą na temat narzędzi planowania przestrzennego i rewitalizacji, a także wykształcenie umiejętności praktycznych w zakresie implementacji zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Tematyka zajęć

Wykłady:

- Wstęp do problematyki i definicje pojęć: planowanie przestrzenne, urbanistyka regeneratywna, rewitalizacja, zrównoważony rozwój miast i regionów,
- Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne rozwoju miast i regionów w Polsce,
- Podstawy prawne systemu planowania przestrzennego i rewitalizacji w Polsce,
- Planowanie zintegrowane jako współczesny paradygmat realizacji zrównoważonej polityki rozwoju miast,
- Narzędzia planowania przestrzennego na poziomie lokalnym,
- Założenia krajowej polityki rewitalizacji, kontekst regionalny i lokalny,
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, podstawy prawne i organizacyjne - obowiązujące procedury,
- Dobre praktyki polskie i zagraniczne w zakresie regeneracji miast.

Ćwiczenia

ETAP 1 (czas trwania 2 tygodnie)

Odniesienie do wytycznych zawartych w obowiązujących dokumentach planistycznych na poziomie lokalnym. Wyznaczenie obszarów do objęcia MPZP. Raport i analiza istniejących zasobów obszaru wyznaczonego do objęcia MPZP. Sformułowanie wniosków - wytycznych i założeń do koncepcji przestrzennego zagospodarowania terenu stanowiącego podstawę do sformułowania zapisów MPZP. Raport powinien zawierać krótki opis (A4) dotyczący charakterystyki i specyfiki wybranego miejsca, dokumentację fotograficzną i rysunkową (w skali 1:1000 lub 1:2000) obejmującą:

- analizę funkcjonalno-przestrzenną oraz krajobrazowo-kompozycyjną,
- analizę uwarunkowań ekofizjograficznych,
- waloryzację oraz wnioski i wytyczne projektowe.

ETAP 2 (czas trwania 3 tygodnie)

Stworzenie przestrzennej koncepcji zagospodarowania terenu wybranego do objęcia MPZP (w skali 1:1000 lub 1:2000). Koncepcja powinna zawierać rysunek koncepcji zagospodarowania terenu oraz widoki aksonometryczne lub perspektywy z "lotu ptaka" uwzględniające podstawowe elementy kształtujące formę urbanistyczną.

ETAP 3 (czas trwania 4-5 tygodni)

Projekt MPZP zawierający część graficzną w skali 1:1000 (ewentualnie 1:2000) i część tekstową do planu miejscowego sporządzone według ustaleń zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

ETAP 4 (czas trwania 4-5 tygodni)

Stworzenie przestrzennej koncepcji zagospodarowania terenu (w skali 1:1000 lub 1:2000) opracowanej z perspektywy inwestora w celu weryfikacji zapisów MPZP sporządzonych z perspektywy urbanisty. Koncepcja powinna zawierać rysunek zagospodarowania terenu oraz widoki aksonometryczne lub perspektywy z "lotu ptaka" uwzględniające podstawowe elementy kształtujące formę urbanistyczną. Celem tego etapu jest porównanie założeń planu z jego możliwą implementacją i wskazanie poziomu skuteczności zastosowanych zapisów MPZP.

Metody dydaktyczne

1. wykład / wykład problemowy / wykład z prezentacją multimedialną.
2. ćwiczenia / metoda project based learning z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy, w tym baz danych geoprzestrzennych.
3. eKursy (system wspomagania procesu dydaktycznego i nauczania na odległość).

Literatura

Podstawowa:

Badanie systemu zarządzania i wdrażania procesów rewitalizacji w Polsce, red. A. Jadach-Sepiolo, zespół autorski Instytutu Rozwoju Miast i Regionów, Warszawa-Kraków 2021

Domińczak M., Nowa urbanistyka. Metodyka projektowania wg SmartCode, Wyd. PŁ, Łódź, 2020.

Izdebski H., Ideologia i zagospodarowanie przestrzeni. Doktrynalne prawno-polityczne uwarunkowania urbanistyki i architektury, Wolters Kluwer, Warszawa, 2013.

Jarczewski W., Dawid W., Janik A., Jadach-Sepiolo A., Janas, K. Koj, J. & Ziółkowska M., Rewitalizacja, Instytut Rozwoju Miast i Regionów, 2019.

Ossowicz T., Urbanistyka operacyjna. Zarys teorii. Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, 2019.

Paszkowski Z., Miasto idealne. W perspektywie europejskiej i jego związku ze współczesną urbanistyką współczesną. Kraków: Universitas, 2011.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne. Komentarz, red. T. Filipowicz, A.Plucińska-Filipowicz, M. Wierzbowski, Wolters Kluwer, Warszawa, 2024.

Szlenk-Dziubek, D., Miśkowiec, M., Dobosz-Mucha, A., Goras, E., Jadach-Sepiolo, A., Janas, K., ... & Ziółkowska M., Przestrzeń do dialogu: Praktyczny podręcznik o tym, jak prowadzić partycypację społeczną w planowaniu przestrzennym. Warszawa: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Departament Polityki Przestrzennej, 2018.

https://obserwatorium.miaasta.pl/wp-content/uploads/2021/04/Model_rewitalizacji_miast_polskich_na_tle_doswiadczen_niemieckich-jadach-sepiolo.pdf

Uzupełniająca:

Camrass, K. (2022). Urban regenerative thinking and practice: a systematic literature review. *Building Research & Information*, 50(3), 339-350.

Cysek-Pawlak, M. M., & Pabich, M. (2021). Walkability-the New Urbanism principle for urban regeneration. *Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability*, 14(4), 409-433.

Każmierczak B., Nowak M., Palicki S., Pazder D., Oceny rewitalizacji: studium zmian na poznańskiej Śródcie, Poznań, Polska: Wydawnictwo Wydziału Nauk Społecznych UAM, 2011.

Kotus J., Sowada T., Rzeszewski M., Pazder D., Zapraszamy Państwa do rozmów... : wędrówki po labiryncie wielkomięskiej partycypacji, Poznań, Polska: Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Studia i Prace z Geografii, 2019.

Pazder D., Rewitalizacja śródmiejskich przestrzeni kulturowych jako czynnik wzrostu atrakcyjności miasta: badania średniej wielkości miast Wielkopolski, rozprawa doktorska, Poznań, 2008.

Roggema R., Design for Regenerative Cities and Landscapes. Springer, Cham, 2022.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	150	6,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	75	3,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	75	3,00